

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

підпис

Г.О. Бірта

ініціали, прізвище

«_26_» ____ червня ____ 2025__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<i>Товарна інформація</i>
освітня програма/спеціалізація	<i>«Товарознавство і комерційна діяльність»</i>
спеціальність	<i>D7 Торгівля</i>
галузь знань	<i>D Бізнес, адміністрування та право</i>
ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Товарна інформація» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи
Протокол від «_26_» ____ червня ____ 2025__ року № _12_

Полтава 2025

Укладачі:

Бургу Ю.Г., доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи Полтавського університету економіки і торгівлі, к.с.-г.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство і комерційна діяльність»
спеціальності D7 Торгівля
ступеня магістр

підпис

Ю.Г. Бургу

ініціали, прізвище

«26» _____ червня _____ 2025__ року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни «Товарна інформація»	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує навчальна дисципліна «Товарна інформація», програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни «Товарна інформація»	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	9
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	15
Розділ 6. Інформаційні джерела	16
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	17

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни «Товарна інформація»

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Товарна інформація»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити «Товарознавство», «Захист прав споживачів» «Ідентифікація і фальсифікація товарів» Постреквізити «Національне і міжнародне регулювання продовольчої безпеки»
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/семестр вивчення	Курс - <u> 1 </u> Семестр - <u> 1 </u>
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів	Кількість кредитів за ЄКТС <u> 5 </u> Кількість модулів: <u> 2 </u>
Денна форма навчання:	
Кількість годин: загальна кількість:	1 семестр 150 год
- лекції:	12 год
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття:	28 год
- самостійна робота:	110 год
- вид підсумкового контролю:	ПМК
Заочна форма навчання:	
Кількість годин: загальна кількість:	2 семестр 150 год
- лекції:	8 год
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття:	6 год
- самостійна робота:	136 год
- вид підсумкового контролю:	ПМК

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує навчальна дисципліна «Товарна інформація», програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Товарна інформація» - Формування у майбутніх магістрів знань, вмінь для професійної діяльності у сфері сучасної промисловості та набуття практичних навичок щодо ефективного використання вторинної сировини в різних галузях народного господарства.

Забезпечення формування у фахівців практичних вмінь в галузі інформаційного забезпечення руху товару на усіх етапах товаропросування; формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі торгівлі.

Таблиця 2. Перелік коментентностей, які забезпечує навчальна дисципліна
«Товарна інформація», програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.	РН 02. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва та торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення. РН 05. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі. РН 08. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень РН 09. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної діяльності.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни «Товарна інформація»

Модуль 1. Основні поняття, засоби та функції товарної інформації

Тема 1. Основні поняття в товарній інформації

Визначення основних термінів щодо інформації. Особливості законодавчого регулювання діяльності, пов'язаної зі сферою інформації в Україні. Інформаційні процеси та забезпечення. Інформаційна взаємодія як різновид інформаційних процесів. Цінність інформаційного продукту. Сектори інформації, яка функціонує в інформаційних системах на ринку інформаційних послуг. Особливості, притаманні виробничим процесам на підприємствах інформаційного комплексу. Методи проведення ідентифікації продовольчих товарів.

Тема 2. Носії, види, вимоги до товарної інформації

Джерела інформації та носії інформації згідно з чинним законодавством. Загальні вимоги до всіх документів як до джерел і носіїв документованої інформації. Інформація за змістом з погляду чинного законодавства та з погляду ринку. Інформаційне забезпечення товару. Товарна інформація за видами. Суть принципу "Трьох Д".

Тема 3. Засоби та функції товарної інформації

Види інформаційних потоків, що супроводжують рух товарів і послуг та їх визначення. Особисті джерела товарної інформації та неособисті джерела товарної інформації. Перелік усіх функцій ЗТІ, їх структурно-функціональна схема. Елементи товарної інформації, що можуть бути ідентифікаторами виробів.

Тема 4. Товарне та виробниче маркування як основний засіб товарної інформації

Маркування як основний вид ЗТІ. Визначення термінів "маркування". Функції ЗТІ за структурно-функціональною схемою, що притаманні товарному маркуванню в порядку пріоритетності. Вимоги до товарного маркування. Елементи, що входять до структури товарного маркування. Характеристика окремих структурних елементів товарного маркування. Юридичні аспекти практичного використання етикеток стосовно виробів різних груп (підгруп) продовольчих товарів. Товарознавча характеристика ярликів. Особливості використання контрольної стрічки щодо інших носіїв виробничого товарного маркування.

Особливості клейм і штампів як носіїв виробничого товарного маркування.

Тема 5. Торговельне маркування

Види носіїв торговельного виробничого маркування. Основні нормативні акти, які регламентують практичні аспекти застосування носіїв торговельного

маркування. Товарознавча характеристику транспортної етикетки як основного носія транспортного маркування. Особливості практичного використання транспортної етикетки EAN·UCC. Особливості акцизного маркування виробів. Вимоги до марок акцизного збору. Особливості пробірною клеймування ювелірних виробів в Україні.

Тема 6. Інформаційна фальсифікація товарів

Визначення терміна "інформаційна фальсифікація" товарів. Основний спосіб боротьби з інформаційною фальсифікацією. Комплексність інформаційного захисту товарів. Види ЗТІ від товарного маркування за співвідношенням окремих видів товарної інформації.

Випадки інформаційної фальсифікації через розбіжності в поданні товарної інформації різними видами ЗТІ.

Тема 7. Товаросупровідна документація як засіб товарної інформації

Групи документів, що входять до системи торговельної документації. Законодавчі і підзаконні нормативні акти, що регулюють практичні аспекти застосування товаросупровідних документів. Призначення і товарознавчий зміст кількісних і якісних ТСД. Особливі вимоги до сертифікатів. Призначення і товарознавчий зміст комплексних ТСД. Призначення і товарознавчий зміст експлуатаційних ТСД.

Тема 8. Нормативна документація як засіб товарної інформації

Зміст і специфіка діяльності зі стандартизації. Стандарти залежно від рівня суб'єкта стандартизації. Основні юридичні акти, які визначають використання нормативних документів як джерел товарної інформації в практиці комерційної діяльності

Тема 9. Реклама, пропаганда та спеціальна література як засоби товарної інформації

Основні принципи реклами згідно з вимогами чинного законодавства. Загальні вимоги до реклами як до засобу товарної інформації згідно з вимогами чинного законодавства. Функції реклами як виду ЗТІ. Відмінність пропаганди від реклами при поданні товарної інформації. Суть пропаганди в практиці комерційної діяльності. Характеристика товарного словника як джерела товарної інформації.

Модуль 2. Товарні знаки: значення, види, функції

Тема 10. Інформаційні товарні знаки як структурний елемент товарного маркування

Основні ознаки, за якими можна класифікувати знаки. Особливість інформаційних знаків у товарному маркуванні як знакової системи. Відмінність піктографії від ідеографії. Визначення видового поняття "код". Основні різновиди кодів. Визначення видового поняття "індекс". Товарний індекс.

Визначення терміна "товарний знак" у загальнозживаному сенсі. Функції виконують товарні знаки при поданні товарної інформації.

Тема 11. Знаки зазначення місця походження і маніпуляційні знаки

Особливості ЗМП з погляду товарної інформації та правознавства. Юридична різниця між поняттями НМП і ГЗП у практиці надання їм правової охорони. Товарознавчий зміст НМП і ГЗП. Характеристика функцій знаків зазначення походження товару. Основні положення нормативних документів, які визначають застосування маніпуляційних знаків при здійсненні перевезень вантажів.

Тема 12. Екологічні знаки

Екологічні знаки за типологією співвідношення форми і змісту. Поняття про стандарти системи екологічного менеджменту ISO серії 14000. Зміст програми екологічного маркування згідно з вимогами стандарту серії ISO 14021. Особливості подання екологічної інформації знаками. Особливість застосування власних спеціальних еко-знаків виробників товарів.

Тема 13. Попереджувальні знаки та знаки відповідності

Товарознавчий зміст попереджувальних знаків. Практичні особливості їх реалізації з погляду наявності окремих елементів попереджувального маркування. Характеристика спеціальних позначень небезпечних речовин і матеріалів, які розроблені у відповідності з вимогами ООН і МОП. Характеристика класів і підкласів небезпечних вантажів. Особливості маркування виробів національними груповими ЗВ в галузі сертифікації. Загальне поняття про регіональні європейські нормативні документи. Назвіть їх основні види. Характеристика постанов, рішень і технічних регламентів ЄС тощо. Провідні організації ЄС у галузі стандартизації та сертифікації, які розробляють регіональні європейські нормативні

Тема 14. Інформаційні, експлуатаційні, розмірні та компонентні знаки

Товарознавча характеристика інформаційних знаків. Товарознавча характеристика і експлуатаційних знаків. Товарознавча характеристика розмірних знаків. Товарознавча характеристика компонентних знаків. Функції ЗТІ в порядку пріоритетності реалізуються в даній групі знаків.

Тема 15. Штрихове кодування

Штрихкова символіка. Зміст системи EAN/UCC. Технічна характеристика структури найпоширенішого з кодів EAN/UPC — ЕАК -13. Особливості штрихового кодування імпортованих товарів змінної кількості і таких же товарів, що експортуються за межі України. Основні етапи і технологічні особливості процесу маркування товарів змінної кількості штриховими кодами.

Тема 16. Товарні знаки: визначення та функції

Первісні товарні знаки як інструментарій маркетингового забезпечення результативності просування товару в умовах давнього централізованого обміну. Особливості використання тамг і клейм як товарних знаків у Середньовіччі. Особливості використання товарних знаків у виробничому маркуванні в умовах середньовічних Франції, Англії та Німеччини. Особливості вивчення об'єкта "товарний знак" з огляду на специфіку предмета конкретної наукової дисципліни. Особливості марочної назви (фірмового імені) як структурного елемента товарної марки. Особливості марочного знака (фірмового знака) як структурного елемента товарної марки. Коротка товарознавча характеристика словесних товарних знаків. Коротка товарознавча характеристика цифрових товарних знаків. Коротка товарознавча характеристика образних (зображувальних) товарних знаків. Комбіновані товарні знаки — зміст і приклади застосування.

Тема 17. Товарні знаки як об'єкти промислової власності в комплексі логістичного сервісу

Умови та обсяг надання правової охорони знаків для товарів і послуг згідно з Законом України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг". Умови, які можуть бути підставами для відмови у наданні правової охорони знаків для товарів і послуг згідно з цим же Законом. Логотип як структурний елемент комплексного поняття бренд. Емблема як структурний елемент комплексного поняття бренд. Слоган як структурний елемент комплексного поняття бренд. Елементи бренду як складові частини фірмового стилю.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план дисципліни «Товарна інформація»

Назва модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Об-сяг год	Назва теми практичного заняття	Обс-яг год	Навч-метод літ-ра
Модуль 1. Основні поняття, засоби та функції товарної інформації				
Тема 1. Основні поняття в товарній інформації				3; 4
Лекція 1 Тема 2. Носії, види, вимоги до товарної інформації Джерела і носії інформації на ринку товарів і послуг. Поняття про документ. Товарна інформація: визначення, види і форми. Вимоги до товарної інформації та їх правове забезпечення. Тема 3. Засоби та функції товарної інформації Засоби товарної інформації: визначення і види. Функції засобів товарної інформації. Визначення, перелік і характеристика.	2	Практичне заняття 1. Вивчення основ, видів та засобів товарної інформації Вивчення правової бази щодо товарної інформації Вивчення джерел та носіїв товарної інформації	4	4; 5; 7
Лекція 2 Тема 4. Товарне та виробниче маркування як основний засіб товарної інформації Товарне маркування як основний вид засобів товарної інформації: визначення, функції. Особливості вимог до товарного маркування і	2	Практичне заняття 2. Вивчення товарного, виробничого та торговельного маркування Вивчення правової бази щодо маркування Вивчення нормативної бази щодо маркування Вивчення маркування транспортного, відправника та спеціального	4	2;5;7,9

структура. Виробниче товарне маркування: характеристика носіїв та правові аспекти його застосування. Тема 5. Торговельне маркування Торговельне товарне маркування: характеристика носіїв та правове забезпечення вимог до нього. Маркування транспортне та відправника Спеціальне маркування Тема 6. Інформаційна фальсифікація товарів Інформаційна фальсифікація товарів. Поняття, способи фальсифікації інформації Інформаційне забезпечення та основні елементи захисту упакування від фальсифікації				
Лекція 3. Тема 7. Товаросупровідна документація як засіб товарної інформації Товаросупровідна документація. Поняття, види. Характеристика кількісної, якісної, розрахункової, комплексної, експлуатаційної товаросупровідної документації. Функції і правове забезпечення застосування товаросупровідної документації Тема 8. Нормативна документація як засіб товарної інформації Нормативна документація - її функції як засобу товарної інформації. Види нормативної документації. Характеристика нормативної документації.	2	Практичне заняття 3. Вивчення інформаційної фальсифікації та засобів товарної інформації Вивчення інформаційної фальсифікації товарів Вивчення правил оформлення товаросупровідної документації Практичне заняття 4. Вивчення нормативної документації, реклами та спеціальної літератури як засобу товарної інформації Вивчення нормативної документації	4 4	1,3,6,8

Тема 9. Реклама, пропаганда та спеціальна література як засоби товарної інформації Реклама і пропаганда: види, товарознавчий зміст і функції як виду ЗТІ та правове забезпечення застосування Характеристика спеціальної літератури як засобу товарної інформації: поняття, види		Вивчення реклами і пропаганди як засобів товарної інформації Вивчення спеціальної літератури як засобу товарної інформації		
Модуль 2. Товарні знаки: значення, види, функції				
Лекція 4 Тема 10. Інформаційні товарні знаки як структурний елемент товарного маркування Поняття про знаки: визначення і класифікація. Інформаційні товарні знаки: визначення, види, вимоги та класифікаційний перелік. Товарні знаки: загальне поняття та функції. Тема 11. Знаки зазначення місця походження і маніпуляційні знаки Знаки зазначення місця походження товару, правовий і товарознавчий зміст. Особливості класифікації та функції знаків зазначення місця походження товару. Маніпуляційні знаки, товарознавчий зміст та функції. Тема 12. Екологічні знаки Екологічні знаки та екологічне маркування: термінологія. Класифікація та характеристика груп і видів.	2	Практичне заняття 5. Вивчення інформаційних, знаків місця походження та маніпуляційних товарних знаків Вивчення правової бази щодо інформаційних товарних знаків, знаків зазначення місця походження товарів і маніпуляційних знаків Вивчення нормативної бази щодо інформаційних товарних знаків, знаків зазначення місця походження товарів і маніпуляційних знаків Вивчення видів та характеристики інформаційних товарних знаків, знаків зазначення місця походження товарів і маніпуляційних знаків	4	5; 9; 11

Товарознавчий зміст та функції екологічних знаків та екологічного маркування.				
Лекція 5 Тема 13. Попереджувальні знаки та знаки відповідності Попереджувальні знаки: поняття, товарознавчий зміст та функції. Небезпечні вантажі. Знаки відповідності та знаки якості: товарознавчий зміст, функції і характеристика груп. Тема 14. Інформаційні, експлуатаційні, розмірні та компонентні знаки Власне інформаційні товарні знаки: товарознавчий зміст, функції та характеристика. Експлуатаційні знаки: товарознавчий зміст та функції. Розмірні знаки: товарознавчий зміст та функції. Компонентні знаки: товарознавчий зміст і функції.	2	Практичне заняття 6. Вивчення екологічних, попереджувальних та знаків відповідності Вивчення нормативної бази Вивчення екологічних попереджувальних і знаків відповідності.	4	1,2,4, 10
Тема 15. Штрихове кодування Штрихове кодування — особливості подання товарної інформації. Системи штрихового кодування: види та їх характеристика. Особливості штрихового кодування товарів змінної кількості.	2	Практичне заняття 7. Штрихове кодування Вивчення нормативної бази щодо інформаційних, експлуатаційних знаків та штрихового кодування Вивчення розмірних та компонентних знаків Вивчення штрихового кодування	2	5,8
Лекція 6 Тема 16. Товарні знаки: визначення та функції Товарні знаки: історія розвитку — короткий нарис. Товарні знаки як родові поняття: визначення та види. Товарознавча характеристика товарних знаків та їх	2	Практичне заняття 8. Вивчення товарних знаків як об'єктів промислової власності Вивчення правової бази Вивчення товарних знаків як об'єктів промислової власності	2	1,3,7,9

функції. Тема 17. Товарні знаки як об'єкти промислової власності в комплексі логістичного сервісу Товарні знаки як об'єкт промислової власності. Товарні знаки як складова частина бренду. Використання товарних знаків у контексті недобросовісної конкуренції.				
Всього	12		28	

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Форми навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Кількість балів
Практичне заняття	1. Відвідування практичного заняття	1,0
	2. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу	2,0
	3. Виконання навчальних завдань	1,0
Самостійна робота	1. Вивчення окремих питань або тем, передбачених робочою програмою для самостійного опрацювання	18
	2. Тестування	30
Поточний контроль	Поточна модульна робота 1	10,0
Поточний контроль	Поточна модульна робота 2	10,0
Загальна сума		100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

- Зборовський А.І. Використання у товарному маркуванні знаків зазначення місця походження – вітчизняна практика та європейський

- досвід / А.І. Зборовський, наук. керівник О.В. Шумський // Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали Наукової конференції студентів / [відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б.]. – Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2020. – С. 243-247.
2. Інформація для споживачів щодо придбання товарів і послуг : ДСТУ-Н ISO / IEC Guide 14:2005. – [Чинний від 16.09.2005.] – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – С. 11.
 3. Пакування та маркування. Терміни та визначення : ДСТУ 2887-94. – [Чинний від 01.01.1996]. – К. : Держстандарт України, 1995. – 15 с.
 4. Передерій О.І., Пахолюк О.В. Товарна інформація: навчальний посібник. Луцьк: ЛНТЕУ, 2023. – 128 с.
 5. Полікарпов І.С. Ідентифікація товарів: Підручник / І.С. Полікарпов, А.П. Закусілов. – К: Центр навчальної літератури, 2005. – 344 с.
 6. Полікарпов І.С. Товарна інформація: Підручник / І.С. Полікарпов, О.В. Шумський. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 616 с.
 7. Продукти харчові. Маркування для споживачів. Загальні правила : ДСТУ 4518-2008. – [Чинний від 01.11.2008]. – К. : Держспоживстандарт України, 2008. – 39 с.
 8. Сидорак Г.П. Асортиментні знаки у маркуванні жіночого шкіряного взуття / Г.П. Сидорак, наук. керівник О.В. Шумський // Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали Наукової конференції студентів / [відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б.]. – Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2020. – С. 259-260.
 9. Шумський О.В. Аналіз змін у законодавстві України щодо інформаційного забезпечення харчових продуктів у контексті вимог “3 Д” / О.В. Шумський, О.М. Швець // Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / [відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б.]. – Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2020. – С. 251-254.
 10. Шумський О.В. Ідентифікаційні знаки для маркування сучасного асортименту жіночого шкіряного взуття / О.В. Шумський, Н.І. Попович, Г.П. Сидорак // “Гу-манітарний простір науки: досвід та перспективи” : збірник Матеріалів XXVII Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., 4 травня 2020 р. – Переяслав, 2020. – Вип. 27. – С. 84-95.
 11. Шумський О.В. Товарна інформація: [навчально-наочний посібник] / О.В. Шумський, М.С. Беднарчук, О.М. Швець, І.С. Полікарпов. – Ч.1. –

Львів : Видавництво ЛКА. – 2008. – 100 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «OpenTest 2.0».

Дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ
<http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1632>